

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
ความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

การยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการ ในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน

โดย

นายกวินทร์ วิชาลัย

สิงหาคม 2545

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันดี ศิริพล

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) รูปแบบและกระบวนการสหกรณ์เครดิต
ยูเนียน (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการใน
จังหวัดเชียงใหม่และลำพูน และ (3) โอกาสที่จะเผยแพร่และขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิต
ยูเนียน

ในการศึกษาเรื่องนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขอบเขตการศึกษาในเขตพื้นที่
5 ตำบล ได้แก่ ตำบลดอนแก้ว ตำบลออนใต้ ตำบลป่าป้อ ตำบลแม่แฝก ของจังหวัดเชียงใหม่ และ
ตำบลศรีบัวบาน จังหวัดลำพูน ซึ่งแยกเป็นกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน
จำนวน 360 ตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียน จำนวน 240
ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 600 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามพร้อม
การสัมภาษณ์ ซึ่งข้อมูลที่ได้มานั้นนำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าต่างๆ เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนใน
เขตพื้นที่ดำเนินการ โดยใช้แบบจำลอง Logit Model ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบของสหกรณ์เครดิต
ยูเนียน มี 3 รูปแบบ คือ (1) รูปแบบของกลุ่มเครดิตยูเนียน ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มเครดิต
ยูเนียนประเภทกลุ่มสะสม และกลุ่มเครดิตยูเนียนประเภทกลุ่มสมทบ (2) รูปแบบของการ
จดทะเบียนเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียน และ (3) รูปแบบของสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ให้บริการใน
ลักษณะธนาคาร ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนของประชาชนในเขตพื้นที่

ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนได้แก่ (1) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (2) การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น (3) การเข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งกลุ่มเครดิตยูเนียน (4) การทราบหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน (5) การทราบว่าชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด คือหน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียน (6) การทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นสถาบันการเงินของชุมชน และเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (7) การเลือกใช้บริการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์เครดิตยูเนียน และ (8) การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วยความสมัครใจ ส่วนโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนให้ครบทุกพื้นที่ จะเห็นได้ว่าจังหวัดเชียงใหม่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนทั้งหมด 71 แห่ง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของหมู่บ้านทั้งหมดแล้วพบว่า ในจังหวัดเชียงใหม่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพียงร้อยละ 3.77 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ ซึ่งถือได้ว่าการดำเนินงานอยู่น้อยมาก ดังนั้นโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนให้ครบทุกหมู่บ้านยังมีมากถึงร้อยละ 96.23 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ โดยเฉพาะยังมีอีกหลายอำเภอที่ไม่มีการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเลย ฉะนั้นจึงเป็นโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานเข้าสู่พื้นที่ดังกล่าว และในจังหวัดลำพูนมีสัดส่วนของหมู่บ้านที่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพียงร้อยละ 1.28 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ และโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ยังมีอีกมากถึงร้อยละ 98.72 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ สหกรณ์เครดิตยูเนียนควรจะต้องให้ความสนใจใส่ใจต่อสมาชิกให้มากขึ้น โดยเฉพาะคณะกรรมการจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อประโยชน์ของสมาชิก ซึ่งจะนำไปสู่ความไว้วางใจและทำให้เกิดการยอมรับของประชาชน หากสหกรณ์ใดประสบปัญหาการขาดความเชื่อมั่นจากสมาชิก สหกรณ์นั้นควรที่จะได้มีการปรับปรุงบทบาทและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการโดยให้คำนึงประโยชน์ของสมาชิกเป็นหลัก นอกจากนี้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรจะช่วยมือกันเพื่อช่วยส่งเสริมและเผยแพร่สหกรณ์เครดิตยูเนียน เพื่อให้ชาวบ้านได้เข้าใจในหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนอย่างแท้จริง สามารถสร้างสถาบันการเงินที่เป็นของคนในชุมชน และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนให้มีความเข้มแข็งต่อไป